

[Undervisningsministeren]

Jeg synes, hendes etiske betragtninger måtte vække til eftertanke hos enhver, og både indenrigsministeren og jeg kunne sikkert lave en lang redegørelse om det. Jeg synes, det var meget vigtigt, at den sag blev bragt ind i debatten. Jeg har blot sagt, at hvis det etiske synspunkt bruges til at begrænse forskningsfriheden, så bør vi nok være betænkelige. Det tror jeg også fru Inge Krogh er enig i.

Jeg må give udtryk for min største beklagelse i dag. Det er især en beklagelse over for den humanistiske forskning. Jeg har citeret Christian den Ottende forkert. Christian den Ottende sagde under statsbankerotten i 1813, da finansministeren ønskede at spare på udgifterne til de skønne kunster:

»Fattige og elendige ere vi, lad os nu blive dumme til, så kan vi gerne høre op med at være en stat.«

Det var, hvad han sagde. Jeg havde omskrevet det lidt for meget til nudansk. I øvrigt hed han slet ikke Christian den Ottende, han hed prins Christian Frederik. Han blev først senere Christian den Ottende ved Frederik den Sjettes død 1839.

Hr. Dræbye nævnte dette med ATV-institutterne m.v., og han bebrejdede mig, at der stod for lidt om miljøteknologi og vedvarende energi. Man kunne næsten føle, at hr. Dræbye syntes, at når vi nu lavede et særligt udvalg om informationsteknologi, kunne man så ikke gøre på samme måde med miljøteknologi, vedvarende energi, fredsforskning osv.? Svaret er vel, at det har vi i forvejen. Vi har tilmed et miljøministerium, som har sin egen forskning, og som har bevillinger til at købe rekvireret forskning. Vi har et energiministerium, som har ganske betydelige forskningsbevillinger, og som så sandelig forsker i vedvarende energi. Jeg tror, alle vil huske et af aktstykkerne, nemlig de 42 mill. kr. til bl.a. Båring-Asperup, eller hvad det nu ender med.

Vi har altså absolut institutionaliseret denne forskningsinteresse, men har vi institutionaliseret behovet for at vurdere, hvad vi egentlig foretager os i det voldsomme vækstområde, som hedder informatikken? Nej, det har vi ikke. Derfor følte regeringen behov for at nedsætte et udvalg, der fortsætter indtil videre, og som koster meget lidt, og som skal rådgive på dette punkt. Andet skal der ikke ligge i det. Det er kun, fordi det er nyt, at det er nævnt her. Deri ligger ikke en

nedvurdering af de vigtige områder, som bl. a. hr. Dræbye nævnte.

Man kan også stille det spørgsmål, om vi overhovedet herindefra skal udnævne særlige områder til at være specielt vigtige. Det var vel egentlig det spørgsmål, man burde rejse, og hvis man ville have en indvending mod informatikudvalget, var det vel egentlig det, man burde sige. Svaret er vel: når vi har så stor en undervisningsaktivitet, er det vigtigt at få den vurderet, men jeg mener også, at vi må holde fast i, at principielt skal vi politikerne passe på med at udnævne bestemte områder til at være særlig vigtige.

Hvis man havde gjort det i 1950erne og havde sagt: nu skal det hele sættes ind på det, der er vigtigt, hvad havde man så sat ind på i 1950erne? Atomforskningen, som Viggo Kampmann og forstander Arnfred og alle gode folkelige kræfter gik ind for som det eneste saliggørende, det, der skabte os billig og ren energi til evig tid. Så havde vi satset det hele eller i hvert fald langt mere på det.

Hvis vi havde haft politisk, folketingsstyret forskning i 1970erne, hvad havde vi så sat det hele ind på? Sikkert en masse samfundsforskning, men også en masse informations-teknologiforskning. Den kunne så have udspyt nogle vidunderlige resultater på et tidspunkt, hvor det ville være noget, man havde alle steder, og hvor man opdagede, at den bioteknologiske forskning var langt mere spændende i 1990erne. Sådan er det nemlig: hvis vi styrer alt for meget, kommer vi – undskyld, hr. Tinning – til at løbe efter de seneste lygteænd. Det er det bedste argument for forskningens frihed, at mennesker har en vis indskrænkning af deres horisont, og at politikere er mennesker – det er ministre også – så laver man folketings- eller ministerstyret forskning, bliver horisonten for snæver. Derfor er forskningens frihed afgørende.

Til hr. Tinning vil jeg sige vedrørende kontraktforskning, at man aftaler selv på instituttet med virksomheden, om resultaterne skal være hemmelige, men jeg har fået oplyst, at det normale er, at en eventuel aftale om hemmelighed kun gælder to år, og at der for øvrigt laves masser af kontraktforskning, hvor der slet ikke er tale om hemmelighed.

Hvis kontraktforskningen tog det omfang, den har i lande med en meget stor forsvarsindustri, kunne man være betænkelig ved det